

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ІСЛАМСЬКИХ БАНКІВ

Король М.М.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Посипанко О.А.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Ісламський банківський бізнес має дві головні переваги перед звичайним банківським бізнесом. Перша полягає в тому, що ісламські банки прив'язані до більш високого морального рівня: вони не братимуть на себе безвідповідальні суми ризику та не платитимуть великі бонуси своїм топ-банкірам. Друга – в тому, що прибуток отримується від ідентифікованих активів, на відміну від непрозорих комбінацій традиційних банків [1].

Стрес-тестування було корисним інструментом, але здавалося не таким вже важливим, допоки світова фінансова криза 2008–2009 років не кинула виклик банківським системам. Як наслідок, воно стало не лише інструментом управління ризиками та ключовим компонентом аналізу фінансової стабільності, але й інструментом антикризового управління. Присутність ісламських банків у всьому світі підкреслює важливість обговорення їх особливостей, а також тих *ключових викликів*, на які можуть наразитися ісламські банки і належне врахування яких може забезпечити тенденції до покращення загальної їх ефективності. До таких викликів варто віднести: 1) відсутність комплексних та якісних даних, їх неточність та неможливість швидкого доступу до даних. Адже, враховуючи, що ісламські банки не мали збитків, відсутність внутрішніх даних для адекватних внутрішніх обчислень є цілком вірогідною; 2) ІТ-підтримка (надійна програмна та апаратна підтримка є вкрай необхідною для належного застосування стрес-тестів); 3) вибір методології задля якісного стрес-тестування, яка дає корисні орієнтири для оцінки ризиків банківських установ; 4) задіяння величезних ресурсів. Складна система стрес-тестування, яка спеціально розроблена для шариатських продуктів та послуг, може стати фінансовим тягарем для «дрібних ісламських банків».

Оскільки ісламська фінансова система функціонує у складі світової фінансової системи, то ісламські банки так чи інакше повинні відповідати міжнародним стандартам. Підвищення якості, структури та прозорості банківського капіталу, передбачене Базелем, зачепило питання ісламського фінансування. Здебільшого на балансах ісламських банків переважає капітал першого рівня (Tier1), крім того, коефіцієнти достатності капіталу в ісламських банків вищі, ніж в традиційному банківському секторі, зокрема, через певні обмеження шаріату.

Ліквідність – це сфера, в якій Базель III значною мірою впливає на ісламські банки, головним чином через відсутність ліквідних ісламських

фінансових інструментів. Наприклад, Базель III наголошує на необхідності банків підтримувати обсяг активів, котрі легко конвертувати в готівку за достовірною вартістю через ринкові механізми або через механізм «дисконтного вікна». *Ключовою проблемою* ісламських банків є обмежена доступність інструментів, сумісних із шаріатом, які можуть відповідати вимогам Basel III. Зокрема, багатьом інструментам важко відповідати ринковим характеристикам, таким як «активний та емний ринок», «присутність зацікавлених учасників ринку», «низький рівень концентрації ринку» тощо [2].

Проте загалом ісламські банки не зазнали значного впливу з боку вимог коефіцієнта достатності капіталу Базеля III порівняно зі звичайними банками, оскільки вони, як правило, були більш капіталізованими, ніж традиційні. Вища капіталізація ісламських банків зумовлена критеріями шаріату, ісламські банківські схеми стримують фінансування на основі боргу та заохочують розподіл ризиків. Підвищення якості капіталу, яке вимагає Базель III, також не є складним завданням для ісламських банків, оскільки більша частина капіталу складається з капіталу першого рівня.

Список використаних джерел:

1. Король М.М. Регулювання ісламської банківської діяльності. *Sciences of Europe*. Praha, Czech Republic. 2020. Vol. 3, No. 54, P. 7–11.
2. Jaseem A. International Monetary Fund. *LegalDept*.2020. <https://www.elibrary.imf.org/view/IMF071/23553-9781513523002/23553-9781513523002/ch12.xml?language=en&redirect=true&redirect=true>

УДК 339.7

АНАЛІЗ ДОХІДНОСТІ ТА РИЗИКІВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ, ЗАЛУЧЕНИХ У КРАЇНИ ЮСМКА

Родіонова Т. А.

к.е.н., доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Цвях О. С.

студентка кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

У сучасному світі потоки капіталу є важливим аспектом міжнародної валютної системи. Інвестиції впливають на абсолютно всі сфери господарювання і можливості зростання економічної продуктивності країн. Проте, іноземні інвестиції можуть стати джерелом нестабільності приймаючої економіки, оскільки вони створюють ризик значного відтоку інвестиційних доходів, тим самим провокуючи негативний тиск на поточний рахунок країни і створюючи дисбаланс економіки. Крім того,